

СОРОКА Сергій,

*магістрант Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій
Національного авіаційного університету, м. Київ*

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ВИКЛИКИ КОМУНІКАЦІЙ В СФЕРІ УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН

На Ганноверському ярмарку 2011 року Німеччина оголосила про швидкий наступ Четвертої промислової революції, анонсувавши свій проєкт переходу до неї – «Індустрія 4.0». Ставши загальновизнаним управлінським терміном, «Індустрія 4.0» нерідко використовується ширше за первісне значення, охоплюючи безліч інновацій останніх років, серед яких: розумне виробництво, Інтернет речей, штучний інтелект, різноманітні нанопристрої, 3D-друк різноманітних речей та ін.

За цих умов використання потенціалу Індустрії 4.0 з метою глибоких позитивних соціальних змін постає як самостійне управлінське завдання. Колишні технократичні установки лише ускладнюють проблеми суспільства. Керівники всіх секторів потребують нових орієнтирів, але стикаються з дефіцитом досліджень сучасних технологій суспільними та гуманітарними науками.

Аналіз взаємозв'язку між технічним та соціальним прогресом має свою науково-філософську традицію в роботах К. Маркса, Й. Шумпетера, Дж. М. Кейнса та ін. Вивченню глибокого системного впливу Четвертої промислової революції, що народжується, на суспільство присвячують себе експерти Всесвітнього економічного форуму, його засновник та президент К. Шваб [1]. Що ж до філософських осмислень суспільних змін під впливом Індустрії 4.0, всі вони присвячені розгляду окремих аспектів даного явища. Звідси, можна констатувати необхідність системного дослідження соціальних, зокрема, управлінських аспектів становлення Індустрії 4.0.

У рамках повсюдної комп'ютеризації створюються керовані людьми, роботами і штучним інтелектом системи, безпрецедентний рівень складності яких диктує якісно нові вимоги до управління.

Йде активний пошук інструментів міжнародного регулювання новітніх технологій. Глобальні організації, зокрема, Міжнародна

організація зі стандартизації (ISO), виробляються жорсткі цивільні стандарти застосування штучного інтелекту. На майданчику ООН проходить глобальна дискусія про обмеження військового застосування штучного інтелекту та розвитку смертоносних автономних систем (САС). У липні 2020 р., в період пандемії, ООН запропонувала світові «Дорожню карту Генерального секретаря з цифрового співробітництва», в якій сформульовані фундаментальні принципи та конкретні напрямки міжнародного співробітництва в галузі розвитку та використання Інтернету як глобального суспільного блага [2].

Лише останньої чверті ХХ в. взаємозв'язок між цифровими технологіями і соціальною стратифікацією отримав визнання. Так, у колективній монографії «The Evolution of the Digital Divide: The Digital Divide Turns to Inequality of Skills and Usage» представлені результати досліджень з різних регіонів світу. Автори дослідження дійшли висновку, що рівні цифрової нерівності можна трактувати як різний ступінь залучення до мережевої соціальності. При цьому рівні також виявляються проявом еволюції цифрового розриву [3].

Три головні суб'єкти здатні включитися у пошук соціальної моделі майбутнього, за умов нерівномірного розвитку та становлення інноваційного укладу по країнах, регіонах, і навіть у зв'язку з підвищенням у цьому контексті регіональної та глобальної нестабільності. Такими суб'єктами є влада, бізнес та громадянське суспільство. Кожна сторона має свої інтереси, хоча об'єктивно всі суб'єкти зацікавлені в успішному та економічно ефективному розвитку суспільства. Однак, якщо в центрі інтересу виявляється стратегічне планування, здатне забезпечити баланс між технологічним та соціальним розвитком, доводиться виходити на рівень держави.

Держава виступає найважливішим елементом інституційного устрою суспільства через первинність політичних інститутів стосовно економічних. Це означає, що держава визначає норми та правила поведінки суб'єктів економічної діяльності при формуванні інноваційної політики.

Держава через свої інституції відповідно до національних інтересів, вироблених принципів проводить політику безпеки в умовах переходу до інноваційного розвитку насамперед

визначаючи спільні цілі, пріоритети, орієнтири щодо найважливіших аспектів інноваційної безпеки та сприяючи комплексному здійсненню політики інноваційної безпеки

Список використаних джерел та літератури:

1. Schwab K. The fourth industrial revolution. What it means and how to respond?

URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/2015-12-12/fourthindustrial-revolution> (дата звернення: 12.11.2023).

2. Road map for digital cooperation : implementation of the recommendations of the High-level Panel on Digital Cooperation : report of the Secretary-General. 2020.

URL: <https://digitallibrary.un.org/record/3864685> (дата звернення: 12.11.2023).